

Huishoudens bezuinigen fors

Auteur(s):

Verschenen in:

ESB, 88e jaargang, nr. 4420, pagina 579, 28 november 2003

Rubriek:

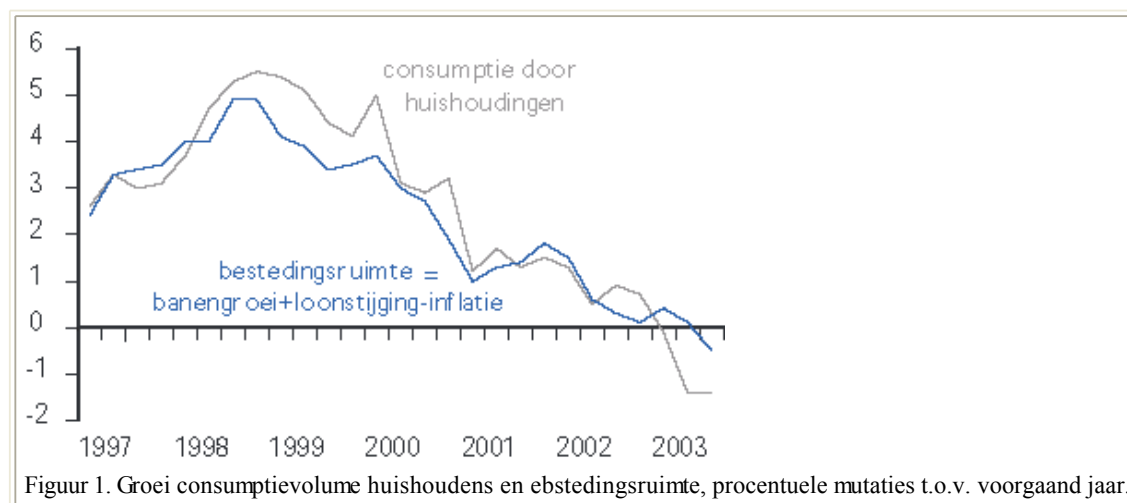
Statistiek

Trefwoord(en):

Het volume van de consumptieve bestedingen door huishoudens ligt in de eerste drie kwartalen van dit jaar één procent onder het niveau van een jaar eerder. Huishoudens hebben vooral fors bezuinigd op aankopen voor huis en tuin. De bestedingen aan woninginrichting liggen ver onder het niveau van 2002. De daling van de aankopen in de woningbranche wordt niet alleen veroorzaakt door de conjuncturele tegenwind, maar ook door het lager aantal nieuwe woningen dat is opgeleverd. Naast de aankopen voor woninginrichting zijn ook de bestedingen bij de horeca sterk gekrompen. De autoaankopen daarentegen blijven voorlopig buiten schot.

Banengroei en loonstijging belangrijk

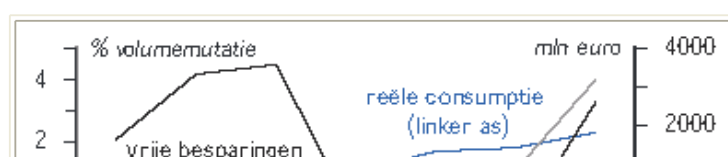
De ontwikkeling van de consumptie door huishoudens per kwartaal laat in het algemeen een samenhang zien met de 'bestedingsruimte' van huishoudens (zie [figuur 1](#)). Voor alle huishoudens tezamen kan deze bestedingsruimte globaal worden afgemeten aan de som van de banengroei en de stijging van de cao-lonen minus de prijsstijging op basis van de consumentenprijsindex. De loonstijging is een belangrijke component voor de ontwikkeling van de consumptie door huishoudens. In november stemden de FNV- en CNV-leden in met het akkoord dat de sociale partners in oktober bereikten. Hierin is vastgelegd dat de cao-lonen in 2004 en 2005 niet zullen stijgen.

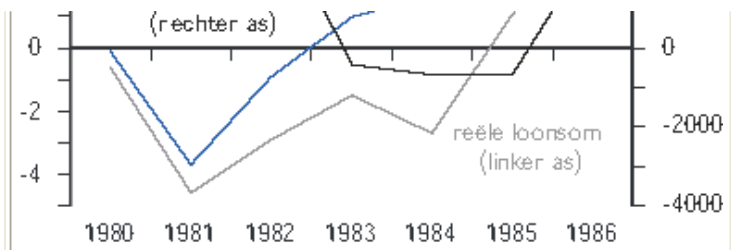

Consumptie op peil door ontsparen?

Loonmatiging hoeft niet altijd een negatief effect op de consumptie te hebben, zo leert de historie. Ten tijde van de loonmatiging in 1983 en 1984 vingen lagere besparingen van huishoudens het verlies aan koopkracht op. In november 1982 kwamen de centrale werkgevers- en werknemersorganisaties in het 'Akkoord van Wassenaar' loonmatiging overeen. De stijging van de bruto loonkosten per werknemer werd in twee jaar tijd vrijwel tot staan gebracht. Het koopkrachtverlies leidde echter niet tot een daling van de reële consumptie. Huishoudens hielden hun bestedingen in de jaren na het Akkoord van Wassenaar op peil door te ontsparen. In 1981 en 1982 hadden ze juist spaartegoeden opgebouwd. Net als in de jaren tachtig zouden lagere besparingen ook nu weer een bijdrage kunnen leveren aan de consumptie. Sinds januari 2001 is het maandelijkse spaarverschil op spaarrekeningen vrijwel voortdurend toegenomen. Alleen al in het eerste halfjaar van 2003 is 3,3 miljard euro meer gespaard dan in dezelfde periode een jaar eerder. Dat komt overeen met ongeveer 3 procent van de consumptiewaarde in het eerste halfjaar.

figuur 2

Figuur 2. Loonsom, consumptie en besparingen